

Markus 16

Het was, zonder dopelingen, toch een doopdienst, afgelopen zondagmorgen. Dat de Heiland zalig spreekt wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, heeft sterk te maken met de radicaliteit van het evangelie. Die radicaliteit was al te horen in de prediking van Johannes de Doper in Markus 1. Het levende geloof in de gekruisigde en opgestane Messias gaat gepaard met een dagelijks gedoopt worden in Zijn dood en opstanding. Daarvan is de heilige Doop het teken en zegel. Luther zegt daarom terecht dat een christen zich elke dag moet oefenen in zijn doop, en dagelijks in het kleed van zijn doop moet wandelen.

Er is, bijbels gezien, ook nog een ander verband tussen geloof en doop. In het boek Handelingen zie je dat sterker dan in de evangeliën. De doop is ook de ingang tot de gemeente, het lichaam van Christus. Wij worden door de doop aan de gemeente toegevoegd (1 Kor.12:13). In de ene doop is zelfs de eenheid van de gemeente gegeven (Ef.4:5). Het is bijbels gezien niet mogelijk om in Christus te geloven zonder de gemeenschap en eenheid met Zijn lichaam te zoeken. Nu was dat voor de kamerling in Handelingen 8 (die we zondagmorgen als voorbeeld namen) niet zo eenvoudig. Bij thuiskomst in Ethiopië zal hij geen andere christenen hebben ontmoet. Wel Joden. Al vroeg is er in Ethiopië een christelijke kerk ontstaan. Wij kennen die als de Ethiopische Koptische kerk. Maar na Handelingen 8 zie je gedoopte christenen een gemeente vormen. Je (kinderen) laten dopen zonder met een/de gemeente mee te leven in de zichtbare gemeenschap der heiligen, is daarom een innerlijke tegenspraak. In de Vroege Kerk werd daarom stellig verklaard dat er buiten de kerk geen zaligheid is (Cyprianus). Want buiten de kerk is de prediking niet, buiten de kerk is het lichaam van Christus niet. Wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, wie mét de gemeente Christus belijdt in leer en leven, die zal zalig worden!

Omdat de doop al onze aandacht vroeg, kwam ik niet meer toe aan vers 17 en 18. Omdat ik voorlopig geen morgendiensten in Elburg heb, kan ik daar geen preek meer over houden. Dus schrijf ik er maar iets over. Het gaat over de tekenen die de gelovigen volgen. Dit gedeelte roept vragen op, zeker voor het heden. Vragen die raakvlakken hebben met de vragen naar de actuele betekenis van de Geestesgaven (charismata). Daarvan is een tijdlang gezegd dat deze bijzondere tekenen en gaven alleen golden voor de apostolische periode – de zogenoemde ‘streeptheologie’: God heeft na de tijd van de apostelen een streep gezet onder deze bijzondere gaven. De afgelopen 100 jaar is, mede onder invloed van Pinkstertheologie, een groot vraagteken bij deze streeptheologie gezet. Ik maak er een paar opmerkingen bij. In de eerste plaats is opvallend dat er over ‘tekenen’ wordt gesproken (zie ook vers 20). Dat betekent dat de wonderen waarvan we in vers 17/18 lezen, verwijzen naar iets groters, namelijk naar het Koninkrijk van God. Waar Jezus Christus heerschappij gaat voeren, moeten machten van zonde, dood en kwaad wijken. Door de tekenen wordt zichtbaar gemaakt aan een ongelovige wereld dat de Heere Jezus een bevrijdende heerschappij voert. Dat Hij machtiger is dan demonen, machten en dood. God geeft die tekening bovendien om Zijn Woord ermee te bevestigen (vers 20). De tekenen volgen dus de prediking die een prediking is van kracht. In het boek Handelingen zien we bijna al deze tekenen gebeuren. Opvallend is wel dat Markus zegt at deze tekenen de gelovigen zullen volgen, maar dat in Handelingen de tekenen vooral de apostelen volgen. Je leest niet van ‘gewone’ gemeenteleden dat zij deze tekenen doen. Jezus zegt dan ook niet dat de gelovigen deze tekenen zullen doen, maar dat de tekenen hen zullen volgen. Dat roept op z’n minst de vraag op of de tekenen verbonden zijn aan het (apostolische) ambt. En het roept de vraag op of deze tekenen niet vooral van belang zijn in een missionaire situatie, een situatie waarin het Woord van God zich nog baan moet breken, zich een plek moet verwerven onder de mensen. Je hoort vandaag de dag vergelijkbare teken-verhalen uit de zending, dus de tekenen zijn er nog terdege! Maar waar het Woord zich eenmaal gevestigd heeft, en er een gemeente is ontstaan, daar

wordt de gemeente zélf een teken: een zichtbare getuige van Gods barmhartigheid en genade. Ik denk onder andere aan de diaconale roeping van de gemeente, de ontferming over zieken, ontspoorden en mensen die gebonden zijn in verslavingen en duistere machten.

Een streeptheologie doet tekort aan de vrijmacht van de Heilige Geest in de 21e eeuw, zeker in missionaire situaties. Een theologie die de tekenen van Markus 16 en de charismata van 1 Korinthe 12 zomaar één op één overplaatst naar nu, doet tekort aan de specifieke context van deze gedeelten en aan de binnenbijbelse ontwikkeling van de ambten en structuren in de christelijke gemeente. Opmerkelijk is namelijk dat Paulus in zijn laatste brieven (de pastorale brieven) niet meer over gaven en tekenen spreekt, maar de tweede generatie voorgangers (Timotheüs en Titus) andere instructies geeft dan hijzelf en de apostelen van Christus ontvingen.

Een bijzondere dienst

Tussen de beide diensten in Elburg waren mijn vrouw en ik te gast bij de ICF in Apeldoorn. De ICF is een gemeente van christenen uit allerlei werelddelen en culturen. Zij is formeel een evangelisatiepost van de Christelijke Gereformeerde Kerken. We waren daar omdat een neef van ons daar als evangelist bevestigd werd. Je komt dan wel even in een heel andere wereld. Sowieso gaat het er veel informeler toe dat we in de traditionele kerken gewend zijn, geen orgel maar een muziekgroep, geen toga's maar jasjes, geen kansel maar een muziekstandaard, we zongen in het Nederlands, Arabisch, Spaans en Engels en na de dienst was er taart. Tegelijkertijd was er Woordverkondiging, waren er de ambten, de kerkelijke structuur en wat ons vooral raakte was de eenvoud en de ootmoed onder deze christenen. Zo ervaaarden we echt een stukje verbondenheid. Iemand zei een poosje geleden al eens tegen mij: we missen in onze kerk de christenen uit andere culturen. Terwijl er wel verschillende in Elburg moeten wonen. We zouden veel van elkaar kunnen leren. We kunnen als oorspronkelijke Nederlandse kerken niet heen om de tienduizenden christenmigranten. Zouden wij ook contacten met hen kunnen krijgen?

Komende zondag

Komende zondagmorgen hoopt ds. Mulderij in ons midden voor te gaan. Inderdaad, de (schoon)vader van Niels en Annewil. Zelf hopen we in Hei- en Boeicop te zijn, de gemeente waar we als predikantsgezin ooit zijn begonnen. Zondagavond hoop ik weer op 'de eigen stek' te zijn. In de Grote Kerk overdenken we aan de hand van zondag 48 de tweede bede van het Onze Vader: Uw Koninkrijk kome. Het Koninkrijk der hemelen (of Koninkrijk van God) is een belangrijke notie in de evangeliën. Uiteindelijk is het Koninkrijk een grondnotie van de hele Bijbel: zó heeft de Heere Zijn schepping bedoeld, als een toonbeeld van Zijn heerlijke heerschappij. In de zondeval hebben wij dat op zijn kop gezet en de aarde en het leven opgeëist voor onze eigen troon. De verkiezing van Israël, de komst van Christus en de uitstorting van Zijn Geest zijn allemaal mijlpalen in het handelen van God om Zijn schepping alsnog voor Zich terug te winnen. Totdat het in de volheid der tijden volmaakt zal zijn – Psalm 72 profeteert daar al van. Christus leert ons om de komst van dat Koninkrijk te bidden. En wie er om bidt, blijft zelf niet buiten schot.

Als laatste: als ik me niet vergis, neemt in de avonddiensten het aantal jonge kerkgangsters langzaam toe. Ik bedoel vooral jongeren uit de hoogste groepen van de basisschool en jongeren uit de eerste leerjaren van het voortgezet onderwijs. Daar ben ik echt heel blij mee en dat zijn we ook als gehele gemeente. In de meeste gevallen moeten kinderen vanaf hun 10^e 's avonds toch wel mee kunnen. De catechismus is juist ook voor deze doelgroep geschreven! Fijn!

Ten slotte

Mede namens mijn vrouw een hartelijke groet in de Heere,

Uw A.J.M.